

Člověk a „nekonečno“

Onen stísnující pocit, který má člověk, který vezme vážně obrovitost Vesmíru (našeho, možná jednoho z mnoha), by vlastně už neměl zaskočit nikoho než malé děti. Velmi dlouhá evropská tradice přece od starokřesťanských dob (a navazovala tím i na starší tradici) přesvědčovala každého, že člověk je nesrovnatelně malý proti nekonečnému Bohu (a celý svět, celý vesmír že je jeho dílem, jeho stvořením, i se všemi hvězdami, sluncem, měsícem i planetami). Pascal to vyjádřil se vsí drsností „pravdy“, když mluvil o tom, jak nejisté a ohrožené je postavení člověka mezi nekonečně malým a nekonečně velikým. Z theologických důvodů se dlouho odmítala myšlenka nekonečnosti světa (v čase i prostoru), takže se jí rádi chopili ateisté. Posléze se ustálilo přesvědčení, že svět není nekonečný (aspoň ten „náš“ Vesmír), ale myšlenka reálné nekonečnosti stále přežívá (aspoň ve „výmyslu“ možnosti nekonečně mnoha vesmírů apod.), nejspíš proto, že současná (přírodo)věda stále nechce uznat skutečnost „počátků“ obecně. Ale většina astrofyziků je dnes zcela nakloněna teorii Velkého třesku a liší se jen v odhadu, jak náš Vesmír skončí, zda to půjde do ztracena anebo zda skončí Velkým křachem. Rozdíl mezi obrovitostí Vesmíru a jen „myšleným“ Nekonečnem už z běžného lidského stanoviska ztratil na závažnosti; náš „domácí“ Vesmír na onen pocit stísněnosti docela stačí. Jak lze tomuto pocitu čelit?

(Písek, 080924-1.)